

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 14.04.2022

Sayı: 750

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 14/04/2022 16:32
Sayı: E-120.10-1000877

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

2022 yılı itibari ile gündemden düşmeyen enflasyon artışı nedeniyle alım gücündeki hızlıca düşüşten memur, esnaf, tacir, tüm emekçi çalışanlar ve en çok da emekli vatandaşlarımız zarar görmektedir. Tüketim ürünleri ve zorunlu harcama kalemlerinde 2021 yılından bu yana ülkemizde büyük bir pahalılık görülmektedir. Beklenmedik fiyat artışları ve finansal istikrarsızlık, kamu görevlileri, işçiler ve emekliler olmak üzere sabit gelirliilerin alım gücünü düşürmektedir.

Enflasyon ve artan fiyatlar emekli vatandaşlarımızın hayatında yalnızca bir sayısal veri olmaktan çıkmış, hayatlarının odak noktası olmuş durumdadır. Çarşı ve pazarda tahminlerle uyuşmayan enflasyon rakamları karşımıza çıkmakta ve emeklilerimizin maaşları/ikramiyeleri hızla erimeye devam etmektedir. Yaşamlarının tam da dinlenecekleri dönemine gelmiş olan emekli vatandaşlarımız geçim sıkıntısı ile boğuşmakta ve zorunlu giderlerini dahi karşılayamayacak durumdadır.

Emekli vatandaşlarımıza yılda iki kere verilen bayram ikramiyesinde enflasyon oranına göre düzenleme yapılması şarttır. Bayram ikramiyeleri emekli vatandaşımızın ihtiyaçlarını karşılamada destek amacıyla verilmektedir. Ekonomideki istikrarsızlıktan kaynaklanan fiyat farkları sonucu mevcut bayram ikramiyeleri ile emeklimizin ihtiyaçlarına cevap bulması mümkün değildir.

Bayram ikramiyesinin hesaplaması noktasında uygulanması konuşulan farklı formüllerden en adil ve vatandaşımıza en faydalı olacak formülün tespit edilerek uygulanması konusunda mutabık olunması ve hep aynı usul ile ücret güncellemesi yapılması istikrarın ve emekli vatandaşımızın güveninin oluşmasını sağlayacaktır.

Yıllarca çalışmış, emek vermiş aynı hizmet yılı ve prim günü ile emekli olan vatandaşlarımızın aylıkları arasındaki makas hakkaniyete aykırılık teşkil etmekle birlikte aynı yahut benzer durumda olan vatandaşlarımızın aynı nicelikte maaş almaması Anayasamıza aykırılık teşkil etmektedir.

Anılan nedenlerle emekli vatandaşlarımız arasındaki eşitsizliğin giderilmesi, insan onuruna uygun yaşam kalitesine sahip olabilecekleri şekilde aylık ve ikramiyelerinin güncellenmesi için çözümler bulunması amacıyla Anayasa'nın 98. Maddesi, TBMM İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.
11.04.2022

Dr. Aylin CESUR
Isparta Milletvekili

GEREKÇE

Uzun yıllardan beri ekonomideki dalgalanmalar ve dengesizliğin en mağdur gruplarından biri emeklilerimiz olmaya devam etmektedir. Emekliler için düzenlenen zamlı maaşlar dahi zamlı fiyatları karşılayamıyor, alım gücü yükselmüyor. Türkiye'deki 13 milyondan fazla emeklinin sadece %2-3'ü aldığı emekli aylığıyla geçinebiliyor. Kalan kısmın tamamı hayatlarının dinlenme döneminde olmasına rağmen geçinebilmek için ikinci bir işte çalışmak zorunda kalıyor. İkinci bir işte çalışan emeklilerimizin birçoğu pandemi dönemiyle birlikte işlerini kaybetmiş olup bu olanağını da yitirmiş bulunmaktadır.

Devlet tarafından emeklilere verilen bayram ikramiyelerinin ilki Emekli Sandığı emeklilerine 7 Haziran 2018 tarihinde; SSK emeklilerine ise 8 Haziran 2018 tarihinde 1000 Türk lirası olarak ödenmiştir. 2021 yılına kadar anılan miktarda herhangi bir artırım yapılmamıştır. 2021 yılında ikramiyeler 1.100 Türk lirasına çıkarılmıştır. Bir SSK emeklisi 8 Haziran 2018 tarihinde kendisine verilen 1000 Türk lirası ile Bankalar arası piyasadaki dolar/TL kuruna göre 224 ABD doları satın alabiliyorken 10.04.2022 tarihinde 1000 Türk lirası ile sadece 67 ABD doları satın alabilmektedir. Yani bir SSK emeklisi reel olarak %70'ten fazla fakirleşmiştir. Ülkemizin ara malı, sermaye malı, enerji ve yüksek teknoloji gibi alanlarda ithalata olan bağımlılığını düşündüğümüzde artan kur ile emekli vatandaşımız 4 yılda kur bazlı düşündüğünde %70'ten fazla yoksullaşmış ve artan enflasyona karşı savunmasız hâle getirilmiştir. Yine başka bir kalemle mukayese edilmek istendiğinde Tarım ve Orman Bakanlığı'nın verilerine göre 2018 yılında 1 litre zeytinyağının tüketici fiyatı ortalama 30 Türk lirası iken 2022 yılı Nisan ayında Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri'nin mağazalarında 100 Türk lirasına yükselmiştir. Bir SSK emeklisi 2018'de 1000 TL ile 33 litreden fazla zeytinyağı alabilirken bugün 10 litreden daha az alabilmektedir. Buna göre emeklimiz 23 litre daha az zeytinyağı alabilmektedir. Emekli vatandaşımızın alım gücünde yine bu tüketim kaleminde de %70'lik bir azalış söz konusudur. Her kalem tüketim ürününe, zorunlu harcamalarda fahiş fiyat artışları yaşanması ve ülkemizdeki enflasyonun oranı dikkate alınarak bayram ikramiyelerinde yıllara göre orantılı bir güncelleme yapılması kural haline getirilmelidir. Söz konusu rakamlara göre emeklimizin en azından 2018 yılındaki refah seviyesine dönmesi ve temel ihtiyaçlarını karşılaması için bayram ikramiyesi 3300 TL'den az olmamalıdır.

Ülkemizde gelir dengesini ortaya koyan bir başka parametre de asgari ücrettir. Ekonomik krizden çıkmış 2002 Türkiye'sinden 2004 yılına kadar emekli maaşı asgari ücretten %50 oranında fazla olmasına rağmen 2022 Türkiye'sinde durum böyle değildir. Enflasyonun, ekonomik istikrarsızlığın artmasına, vatandaşın alım gücünün azalmasına rağmen halen bu konuda bir düzenleme yapılmaması emeklilerimizin hayat kalitesinin yok olmasına neden olmaktadır.

TÜRK-İŞ Konfederasyonu çalışanları geçim koşullarını ortaya koymak ve temel ihtiyaç maddelerindeki fiyat değişikliğinin aile bütçesine yansımalarını belirlemek amacıyla her ay gerçekleştirdiği "Açlık ve Yoksulluk Sınırı Araştırması'nın" Mart Ayı sonuçlarına göre Türkiye'de açlık sınırının 4 bin 928 lira 8 kuruşa, Tes-İş Şubat Ayı açlık sınırının ise 4 bin 552 lira 56 kuruşa çıktığını tespit etmiştir. Oysa mevcut durumda taban emekli maaşı 2500 TL olarak belirlenmiştir. Anılan verilerden de anlaşılacağı üzere daha 2022 yılının ilk aylarında olmamıza rağmen taban emekli maaşı açlık sınırının neredeyse %50 altında kalmıştır. Neticeten bakmakla yükümlü olduğu kimseler de bulunan emeklilerimizin mevcut aylıklarla hayatlarını devam ettirmeleri olanaksızdır.

6283 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 2000 yılından önce emekli olmuş vatandaşlarımızın intibak farkları aylıklarına eklenmiştir. 2000 yılı sonrası intibak yapılmayan emekli vatandaşlarımız bu kanundan faydalanamadıklarından aynı prim ve gün sayılarını doldurmuş olmalarına rağmen anılan intibak farkından faydalanamamıştır. Bu durumda emekli vatandaşlarımızdan aynı durum ve koşullarda olanların farklı uygulamalara tabi tutulması sonucunu doğurarak Anayasamıza aykırılık teşkil etmekle birlikte yoksullaşmalarına neden olmaktadır.

Yaşın ilerlediği, sağlık sorunlarının arttığı zamanlara denk gelen emeklilik döneminde aylık ve ikramiye zamanının hepimizin geleceği olduğu unutulmamalıdır. Zaten zorlaşan yaşam koşulları, pandemi sürecinin getirmiş olduğu psikolojik buhranlar neticesinde yeterince yıpranan emekli vatandaşlarımızın en azından maddi sorunlarının bir nebze de olsa çözüme kavuşturulması amacıyla gerekli araştırma ve inceleme yapılması için bir Meclis Araştırması açılması gerekmektedir.

..... Sayılı Araştırma Önergesi İmza Çizelgesi

Milletvekili	Seçim Bölgesi	İmza
AYHAN EREL	AKSARAY	
FERİDUA BAŞI	ANTALYA	
Orhan Çakır	Edirne	
m. Naci Çelikkaya	Erzurum	
Aydın Adnan Seraylı	AYDIN	
Ahmet Kamil EROZAN	Bursa	
Hasan Subaşı	Antalya	
Mehmet Nihat Çiçek	Adana	
Hayrettin Nuhoglu	İstanbul	
Behiç Çelikkaya	Mardin	
İ. Hüseyin FİZİL	G. Antep	
Ayhan Altıntaş	Ankara	
İbrahim Halil ORAL	Ankara	
Ahmed Andican	İSTANBUL	
İsmail Dörtkaya	Kocaeli	
Zeki Hakan Sırmacı		
Ayhan ATAS	Kayseri	
İsmail YAKAR	Samsun	
İsmail Köpken	Tekirdağ	